

السلامة للجميع

ناشر برگزیده‌ی هفدهمین، بیستمین، بیست‌ویکمین، بیست‌وسومین و بیست‌وچهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

سرشناسه: وثوق‌نیا، مهدی، ۱۳۵۰ -

عنوان و نام پدیدآور: صد سال عکاسی مناظر شهری در تهران؛ ۱۳۰۰ تا ۱۴۰۰ شمسی / گردآوری: مهدی وثوق‌نیا؛ ابرای | شهرداری تهران.

مشخصات نشر: تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۰۹ ص.: مصور (رنگی)، عکس (رنگی).

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۷۷-۰۲۶-۶

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

موضوع: عکس‌ها -- ایران -- تهران

موضوع: Photographs -- Iran -- Tehran

موضوع: عکاسان -- ایران

موضوع: Photographers -- Iran

شناسهٔ افزوده: شهرداری تهران

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹ TR

رده‌بندی دیویی: ۷۷۰/۹۲۲۵۵

شمارهٔ کتابشناسی ملی: ۷۳۶۱۴۰۸

صد سال عکاسی مناظر شهری در تهران

۱۳۰۰ تا ۱۴۰۰ شمسی

گردآوری: مهدی وثوق‌نیا

ناظر مجموعه: غلامحسین محمدی

دبیر مجموعه: حسین گنجی

طراح جلد: مجید کاشانی

طراح بسم‌الله: امیر مصباحی

چاپ نخست: ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

آماده‌سازی: انتشارات علمی و فرهنگی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر علمی و فرهنگی کتیبه

حق چاپ محفوظ است.

ادارهٔ مرکزی: نلسون ماندلا، تقاطع حقانی، کوچهٔ کمان، پلاک ۲۵؛ کدپستی: ۱۵۱۸۷۲۳۳۱۳؛ صندوق‌پستی: ۹۶۴۷-۱۵۸۷۵؛ تلفن: ۵۸۴۱۵
فروشگاه مرکزی (پرندهٔ آبی): نلسون ماندلا، بین بلوار گلشهر و ناهید، ابتدای کوچهٔ گلفام، پلاک ۷۲؛ تلفن: ۲۲۰۲۴۱۴۰۳-۳
فروشگاه یک: خیابان انقلاب، روبه‌روی در اصلی دانشگاه تهران؛ تلفن: ۱۶-۶۶۹۶۳۸۱۵ و ۶۶۴۰۰۷۸۶
فروشگاه دو: میدان هفت‌تیر، کریمخان زند، بین قائم مقام فراهانی و خردمند، پلاک ۱۳؛ تلفن: ۸۸۳۴۳۸۰۶-۷

صد سال عکاسی مناظر شهری در تهران | ۱۳۰۰ تا ۱۴۰۰ شمسی

گردآوری
مهدی وثوق‌نیا

۱۳۹۹

۷۰	محسن یزدی پور		
۷۲	کورش ادیم		
۷۴	غزاله رضائی	۶	پیش گفتار
۷۶	نیوشا توکلیان	۷	مقدمه
۷۸	مزدک عیاری		
۸۰	بهروز مهری	۱۰	مهری رحیم زاده
۸۲	ساسان ابری	۱۲	آرمان استپانیان
۸۴	هستی ظهیری	۱۴	پویا کاظمی
۸۶	مرضیه رشیدی	۱۶	حامد یغمائیان
۸۸	تهمینه منزوی	۱۸	مهدی خندان
۹۰	آتیه نوری	۲۰	امیر علیمی
۹۲	هوفر حقیقی	۲۲	فرهاد منطق
۹۴	پولاد حقیقی	۲۴	فریدون بابا احمدی
۹۶	آرش فایض	۲۶	عطا نوین
۹۸	مهرداد افسری	۲۸	هادی خراسانی
۱۰۰	نجف شکری	۳۰	آرش کریمی
۱۰۲	امین طلاچیان	۳۲	زهرا رضی
۱۰۴	مهران مهاجر	۳۴	کیانا فرهودی
۱۰۶	محمد رضا میرزایی	۳۶	حسین داوودی
۱۰۸	سیاوش نقشبندی	۳۸	رضا یآوری
۱۱۰	بهنام صدیقی	۴۰	یحیی دهقان پور
۱۱۲	سیفاله صمدیان	۴۲	سروش نعیمی ذاکر
۱۱۴	بهمن جلالی	۴۴	مهدی عبدالکریمی
۱۱۶	رضا سید پایداری	۴۶	گلناز زبیده خو
۱۱۸	محبوبه کرملی	۴۸	پویا شاه حیدری
۱۲۰	دادبه بصیر	۵۰	آیدا نخلبند
۱۲۲	مجید کورنگ بهشتی	۵۲	حسین گلبار
۱۲۴	احمد عالی	۵۴	کاوه سجودی
۱۲۶	پیمان هوشمندزاده	۵۶	علیرضا فانی
۱۲۸	بهمن مرادی جورابی	۵۸	عباس کوثری
۱۳۰	حسین بهرامی	۶۰	علیرضا زنگی آبادی
۱۳۲	مجید بختیاری وفا	۶۲	مینا نبئی
۱۳۴	مهدی درخواه	۶۴	مهدی قاسمی
۱۳۶	شهریار توکلی	۶۶	مهرداد نراقی
۱۳۸	ابراهیم خادم بیات	۶۸	محسن شاهمردی

۱۷۶	کامران شیردل	۱۴۰	اسماعیل داوری
۱۷۸	محمود کلاری	۱۴۲	مسعود اسکندری خوبی
۱۸۰	رعنا جوادی	۱۴۴	مرتضی نیکویندل
۱۸۲	کاوه گلستان	۱۴۶	محمود مروتی
۱۸۴	هنگامه گلستان	۱۴۸	بابک بصیر
۱۸۶	افشین بختیار	۱۵۰	اسعد نقشبندی
۱۸۸	نورالدین نظمی لاجپین زاده	۱۵۲	نادر داوودی
۱۹۰	گودرز اسعد بختیاری	۱۵۴	عباس مرادی جورابی
۱۹۲	نیکول فریدنی	۱۵۶	شاهرخ جعفری
۱۹۴	فرخ خادم	۱۵۸	فاطمه طائب
۱۹۶	غلامحسین ملک عراقی	۱۶۰	فاطمه تعمیدی
۱۹۸	سید محمود پاکزاد	۱۶۲	جاسم غضبان پور
۲۰۰	علی خادم	۱۶۴	ساسان مؤیدی
۲۰۲	بارون واهان ترپانچیان	۱۶۶	عزیز ساعتی
۲۰۴	محمد (اسداله) پروین	۱۶۸	محمد غفوری
۲۰۶	آنتوان سوریوگین	۱۷۰	فرهاد فخریان
۲۰۸	محمد جعفر خادم	۱۷۲	کامران عدل
		۱۷۴	نصرت‌الله کسرائیان

بیش از دو قرن است که تهران پایتخت ایران است و از منظرهای مختلف سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی نقطه همگرایی ملی و محل وقایع بزرگ تاریخی کشور است. شهر تهران به واسطه همین مرکزیت، سه دوره تاریخی متفاوت با مظاهر و مضامین مختلف را از سر گذرانده است. این شهر خاصه در صد سال گذشته بستر اصلی تحولات و وقایع تاریخی مهم سرزمینمان بوده است و به همین جهت است که بررسی جایگاه و واکاوی ابعاد کمترشناخته یا دیده‌شده این شهر و برجسته‌سازی آن ضرورت می‌یابد. باید توجه کرد که علاوه بر اهمیت پرداختن به ابعاد سیاسی و اجتماعی و اقتصادی تهران ظرفیت‌ها و زمینه‌های ارزشمند هنری و فرهنگی شهر نباید زیر سایه ابعاد سیاسی شهر گم شود. داشته‌های این شهر ذیل تحولات پرسروصدای مناسبات پایتختی پنهان مانده است.

مرکزیت سیاسی- اقتصادی تهران باعث شده است این شهر به لحاظ فرهنگی و هنری بستر رشد انسان‌های برجسته‌ای گردد و مهاجرت فزاینده طی صد سال اخیر موجب شده است تهران مرکز تجمع اندیشه‌های مختلفی باشد؛ افرادی که شاید در تهران متولد نشده‌اند، اما این شهر پایگاه رشد و بالندگی آن‌ها بوده، و نقشی بسزا در شکل‌گیری روح فرهنگی حاکم بر شهر داشته‌اند. شهری که امروز ما می‌شناسیم نه فقط حاصل تحولات سیاسی و اجتماعی که چه‌بسا بیش از آن، حاصل نگاه و فعالیت کسانی است که به نوعی مجموعه کارهای آن‌ها را می‌توان در حوزه فرهنگ و هنر دسته‌بندی کرد، و خرده‌خرده یک کلیت بزرگ به نام تهران را شکل داده‌اند. شهرداری تهران به عنوان متولی مدیریت شهر تهران در انتهای سده چهاردهم هجری شمسی سعی دارد این زاویه را تقویت کرده و نگاه دیگری به شهر و سازندگان واقعی آن بیندازد و در جهت حفظ این میراث چندین‌ساله گام مؤثر بردارد؛ گامی که شاید نقطه شروع آن را بتوان ثبت و معرفی این سرمایه‌های نمادین و تأثیرگذار برشمرد؛ شخصیت‌ها و آثاری که بر بستر شهر یا متأثر از این شهر بالیده‌اند و تکوین یافته‌اند، امروز همچون میراث و سرمایه فرهنگی به فرزندان ما رسیده است و نماینده بخش مهمی از هویت و تاریخ شهر و کشور ما هستند. در این خصوص احداث خانه‌موزه‌های چهره‌های شاخص شهر تهران، اعم از شاعرانی نامدار همچون اخوان ثالث، نیما یوشیج و دیگران، و نیز حفظ خانه‌باغ‌های شهر و احداث پیاده‌راه‌ها و تأسیس خانه‌ی گفت‌وگوی تهران و حفظ پاتوق‌های گفت‌وگو در سطح شهر، و از همه مهم‌تر تأکید بر زیبایی و خالق آن که عموماً هنرمندان هستند، همه در جهت ایجاد فضایی است که فرهنگ و هنر شهر را اعتلا دهند و منظر و سیمای شهر را آن‌طور که شایسته شأن شهروندان امروز و فرداست تغییر دهند. کما اینکه در صد سال گذشته کسانی عهده‌دار چنین کاری بوده و داوطلبانه یا به دیگر انحاء خود را نسبت بدان مسئول می‌دانسته‌اند.

مجموعه پیش رو که به همت همکارانم در مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری تهران گردآوری شده است نیز در جهت همین سیاست یکپارچه و برای معرفی سرمایه‌های نمادین شهر و شکل‌دهی تصویری واحد و منسجم از چهره‌های برجسته شهر تهران است تا بتواند بخشی از هویت درخشان منشوری و تصویری این شهر را بازتاب دهد.

در انتها امیدوارم مجموعه کتب سده — که در بخش اول شامل صد سال نقاشی در تهران، صد سال شاعری در تهران، صد سال نویسندگی در تهران، صد سال عکاسی مناظر شهری در تهران، صد سال کارتون و کاریکاتور در تهران و صد سال گرافیک در تهران است — مقدمه‌ای باشد برای توجه بیشتر به ارزش‌های فرهنگی، هنری و تاریخی این شهر.

ما به داشتن فرهنگی پربار و تاریخی برجسته و مردمانی صلح‌جو بر خود می‌بالیم و امیدواریم که انتشار چنین آثاری به غنی‌سازی فضای شهری و شکل‌گیری گفت‌وگوی بین شهری چه در داخل و چه در خارج کشور کمک کند.

تهران امروز کلان‌شهری چندپاره است که با جمعیتی میلیونی، فرهنگ‌ها و خرده‌فرهنگ‌های بسیاری را در خود جای داده است. در حدود یک سده پیش اما تهران شهری کوچک با جمعیتی محدود بود که رویای تغییر را در سر می‌پروراند. بعید است آن روز کسی تهران را چنان که ما می‌بینیم تصور کرده باشد. بخشی از آنچه را در صد سال اخیر بر سر تهران رفته است می‌توان در عکس‌های این شهر جست‌وجو کرد. در این میان عکس‌های مناظر شهری تهران با تمرکز بر کالبد شهر می‌توانند علاوه بر تغییرات شکلی آن، نمایان‌کننده تغییرات جمعیتی، گرایش‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ساکنان آن باشند. کتاب پیش‌رو مجموعه عکسی از چشم‌اندازهای شهری تهران در قرن اخیر است که از میان آثار صد عکاس ایرانی گردآوری شده است. پیگیری نگاه عینی و گاه بازنمایی‌های ذهنی عکاسان به منظره شهر تهران بنیان این انتخاب بوده است.

ایران در میانه قرن اخیر، انقلاب و چرخش گسترده دیدگاه‌های سیاسی را از سر گذرانده و اثر این تحول بیش از هر مکان در پایتخت بروز یافته است. نمودهای تصویری این تحول از دید عکاسان دور نمانده و آثار آنان را به آینه‌ای در برابر شرایط زمانه بدل کرده است. آنچه در نگاه کلی به عکس‌های مناظر شهری تهران در سده اخیر مشهود است حرکت از ثبت بی‌طرف و اسنادی به سوی نگاهی نظرمند و گاه معترض در این شهر است.

در ابتدای قرن اخیر بیشتر عکاسان با فاصله‌گذاری میان خود و شهر به ثبت آن از دیدگاه یک ناظر خارجی می‌پرداختند، گویی خود را بخشی از شهر و موضوعات آن نمی‌دانستند. در این دوره نگاه عکاسان بیشتر بر جلوه‌های مدرن شهر نظیر خیابان‌ها و ساختمان‌های نوساخته آن متمرکز بود. با نگاه دقیق‌تر به عکس‌های منظره تهران در دوره پهلوی اول و دوم می‌توان رد الگوبرداری از عکاسان و گردشگران غربی را دید.

تسریع تلاش‌ها در راستای تغییر چهره تهران و ساختن ظاهری مدرن از آن در ابتدای دهه پنجاه، به تدریج عکاسان را به سوی نمایان‌سازی لایه‌های پنهان و مصائب زندگی در این شهر پیش برد. با آنکه این عکس‌ها بیشتر بر جنبه‌های انسانی و اجتماعی متمرکز بودند اما سوبیه‌های این نگاه را می‌توان در عکس‌های مناظر شهری نیز مشاهده کرد. عکاسان در این آثار، که با رشد نگاه انتقادی به حکومت پهلوی همگام شده بود، برای نخستین بار ناهمگونی‌های ساختاری تهران را ثبت کردند.

پیشروی تحولات سیاسی در ایران با پیروزی انقلاب اسلامی و روی کار آمدن حکومت جمهوری اسلامی در سال ۱۳۵۷ همراه شد. حضور دائمی مردم در خیابان‌های شهر، منظره پایتخت را به منظره‌ای اجتماعی تبدیل کرد و نیاز به ثبت جنبه‌های گوناگون آن سبب همراهی بسیاری از علاقه‌مندان عکاسی و عکاسان آماتور با عکاسان حرفه‌ای گشت. در این زمان پدیدار شدن نظرگاه‌های مختلف در فضای اجتماعی و سیاسی، عکاسان را بیش از پیش به سوی ثبت دیدگاه‌های شخصی و جهت‌گیری‌های سیاسی خود سوق داد.

با گذر از سال‌های ابتدایی انقلاب و بازگشایی دوباره دانشگاه‌ها پس از انقلاب فرهنگی تأسیس رشته عکاسی در دهه شصت مسیر تازه‌ای را در عکاسی، به ویژه عکاسی مناظر شهری، گشود. با حضور اساتید تحصیل کرده در غرب و انتقال تجربیات آنان به دانشجویان، تلاش برای شناخت و همگام شدن با عکاسی روز دنیا در ایران شکل گرفت. نخستین حاصل این راه نو را می‌توان در آثار شهری فارغ‌التحصیلان رشته عکاسی و تأثیرپذیری مستقیم آنان از عکاسان غربی صاحب‌نام این گرایش مشاهده کرد. گرایش به ثبت شهر و مناظر آن در حالی شکل گرفت که جریان غالب عکاسی در دهه شصت با توجه به جنگ و پیامدهای آن مستند اجتماعی بود.

با پایان یافتن جنگ ایران و عراق در سال ۱۳۶۷ بسیاری از فعالیت‌های فرهنگی و هنری در تهران پس از جنگ با حرکتی آرام از

سر گرفته شد. در این میان مرکز برنامه‌ریزی و مطالعات شهرداری تهران از ابتدای دهه هفتاد، پروژه‌های ماندگار و کم‌نظیر را با تمرکز بر ثبت شهر تهران و زندگی شهرنشینی آن طراحی و اجرا کرد که حاصل این پروژه ده‌ساله تولید مجموعه عکس‌هایی با حضور بیش از هفتاد عکاس بود. حضور عکاسان پیشرو در این طرح اعتبار و اثرگذاری عکس‌ها را بیشتر کرد. این آثار در قالب نمایشگاه‌های متعددی در گالری آیین شهر به نمایش درآمد و در چند جلد کتاب توسط شهرداری تهران منتشر شد. با نگاه به عکس‌هایی که در این مرکز تولید و گردآوری شده‌اند می‌توان نخستین رگه‌های عکاسی هنری را در این آثار دنبال نمود.

روی کار آمدن دولت اصلاحات و نگاه مثبت آن به مقوله فرهنگ و هنر در میانه دهه هفتاد با تحول در مطبوعات، فضاهای فرهنگی و آغاز به کار گالری‌های خصوصی هنری در سطح شهر تهران همراه شد. علاوه بر این افزایش ظرفیت پذیرش دانشگاه‌های تهران در رشته عکاسی سبب افزایش عکاسان با پشتوانه آموزش دانشگاهی شد. هم‌زمان با آزمون تجربه‌های نو در ثبت چشم‌اندازهای شهری تهران به تدریج تلاش‌هایی برای یافتن نگاهی شخصی در میان عکاسان به ویژه دانش‌آموختگان رشته عکاسی پدید آمد. این عکاسان تهران را نه با دید یک ناظر خارجی بلکه بر پایه تجربه زیسته خود در این شهر ثبت می‌کردند.

با ادامه این روند در دهه هشتاد، این شاخه از عکاسی شکلی منسجم و باثبات به خود گرفت. ظهور نشریات و چاپ کتاب‌های تخصصی در حوزه عکاسی نیز در افزایش دانش عمومی عکاسان نسبت به عکاسی شهری در این دهه تأثیرگذار بود. در پی حوادث اواخر دهه هشتاد و محدودیت‌های ایجادشده عکاسی مناظر شهری تهران شکل دیگری به خود گرفت. با ادامه این روند و گسترش دسترسی به اینترنت و داده‌های تصویری به‌روز، علاقه‌مندی به این گرایش در دهه نود به اوج خود رسید. به نظر می‌رسد در این دهه عکاسان با دور شدن از ثبت اسنادی شهر بیش از گذشته به ثبت رویکردهای شخصی و ذهنی خود در بستر این کلان‌شهر پرداختند که حاصل آن عکس‌هایی دغدغه‌مند، جهت‌دار و انتقادی است.

چشم‌انداز و بیشتر چشم‌اندازهای شهری در دهه اخیر علاقه اصلی و موضوع عکس‌ها، کتاب‌ها و مطالعاتم بوده است. تلاش برای یافتن ریشه‌های تصویری این علاقه‌مندی در عکس‌های مناظر شهری در دهه‌های گذشته و نسبت آن با عکس‌های امروز من را به گردآوری و کنار هم گذاشتن این عکس‌ها با محوریت تهران ترغیب کرد. از این رو نگاه به تهران از دریچه عکس‌های مناظر شهری آن در یک سده اخیر نخستین هدف این کتاب بوده و در این مسیر آشنایی با صد عکاس ایرانی و مختصری از پیشینه کاری آنان مطرح بوده است. علی‌رغم توجه عکاسان به این شاخه از عکاسی تاکنون کتاب‌های عکس تهران بیشتر بر بازنمایی زیبایی‌ها و جنبه‌های توریستی این شهر متمرکز بوده و نگاه شخصی عکاسان کمتر مجال نمایش یافته است. به همین سبب این کتاب می‌کوشد تا با کنار هم گذاشتن بخشی از تصاویر شهری تهران به روایتی نو در این آثار دست یابد. این پروژه به همت و حمایت مالی مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری تهران انجام شده و بخشی از پروژه‌های بزرگ‌تر درباره «با هنر در یک سده اخیر تهران» است.

بازنگری چشم‌اندازهای شهر تهران که در سال‌های فعالیت خود در کتاب‌ها، گالری‌ها، نشریات تخصصی عکاسی و سایر فضاهای فرهنگی دیده بودم نخستین گام در جمع‌آوری این عکس‌ها بود. سپس برای یافتن عکس‌های بیشتر به سراغ منابع دیداری در آرشیوهای عکس و نهادهای مرتبط با عکاسی رفتم. هم‌زمان با بسیاری از عکاسان در رابطه با عکس‌های شهری تهران به گپ‌وگفت نشستیم و در کنار آن برای شناسایی بهتر آثار مناظر شهری در دانشگاه‌ها، از مشاوره اساتید دانشگاه‌های هنر تهران بهره بردم. با اینکه در ابتدا گمان می‌کردم سختی کار انتخاب عکس‌ها در میان انبوه آثار تولیدشده باشد در روند کار دریافتم که به علت نبود نهادهای کارآمد در آرشیوسازی و عدم دسترسی به عکس‌ها سختی کار یافتن یک‌به‌یک عکاسان، ایجاد ارتباط با آن‌ها

و دیدن آثارشان است. افزون بر این، با توجه به اینکه عکاسی ایران پیش از دهه هشتاد بیشتر به صورت آنالوگ بوده است، نداشتن آرشیوی از نگاتیوهای عکاسی شده نیز مشکل بزرگ دیگری پیش روی انتخاب عکس‌های این پروژه می‌گذاشت که علی‌رغم پیگیری‌ها جای خالی بسیاری از عکاسان در این کتاب دیده می‌شود.

باید توجه داشت که بسیاری از عکاسانی که به ثبت مناظر شهری تهران در این کتاب پرداخته‌اند صرفاً در این گرایش فعالیت نمی‌کنند اما توجه به شهر در میان آثارشان دیده می‌شود؛ بنابراین بیشتر عکس‌های این کتاب از میان همین آثار انتخاب شده‌اند. از سوی دیگر تلاش شده است که به جای یافتن تک‌عکس‌ها، تا حد امکان آثار از میان مجموعه‌های عکاسان انتخاب شود تا مخاطب بتواند با پیگیری زیرنویس و اطلاعات عکس‌ها، ضمن آشنایی با نگاه عکاس، به عکس‌های بیشتری دست یابد. لازم به ذکر است که در این کتاب توجه اصلی به عکس‌های مستند و دستکاری‌نشده بوده اما کثرت رویکردهای خلاق به شهر به ویژه در دهه‌های هشتاد و نود سبب انتخاب چند عکس دستکاری‌شده در این مجموعه شده است.

تاریخ پس‌رونده چیدمان عکس‌ها در این کتاب ابتدا روایتی دیداری از تهران امروز به بیننده می‌دهد و سپس قدم‌به‌قدم او را به سوی نقطه شروع این تحول پیش می‌برد. در انتهای کتاب به نقطه‌ای می‌رسیم که چیزی به نام تهران امروز وجود نداشته است. با توجه به انتخاب تاریخی چیدمان عکس‌ها گاه آثار عکاسان پیشرو در میان آثار عکاسان جوان‌تر در دهه‌های پایانی این سده دیده می‌شود که این موضوع صرفاً به دلیل تاریخ تولید عکس انتخابی گردآورنده بوده است.

هم‌زمانی آغاز شکل‌گیری کتاب در بهمن ۱۳۹۸ با دشواری‌های حاصل از بیماری کرونا و محدودیت‌های زمانی پروژه سبب بروز پاره‌ای کاستی‌ها در پیشبرد اهداف کتاب بوده است. اگرچه به قدر توان کوشیده‌ام تا گزینه‌ای در خور از عکاسی مناظر شهری تهران را گرد آورم اما با نظر به گستره موضوع و جنبه‌های گوناگون آن، این کتاب ادعای جامعیت و کامل بودن ندارد.

در پایان از عزیزانی چون محمودرضا بهمن‌پور، امیرحسین ثنایی، محمد ستاری، محمدرضا طهماسب‌پور، هستی ظهیری، جاسم غضبانپور، یعقوب قاسمی، حسین گنجی، مهری رحیم‌زاده، رامیار منوچهرزاده و مهران مهاجر که بدون حضور و راهنمایی آنان این کتاب به سرمنزل نمی‌رسید کمال تشکر را دارم. همچنین سپاسگزار اعتماد و همراهی عکاسان حاضر در کتاب به ویژه بزرگانی هستم که بسیاری از آن‌ها حق استادی بر گردن من دارند.

مهدی وثوق‌نیا

تهران، تیرماه ۱۳۹۹

مهری رحیمزاده

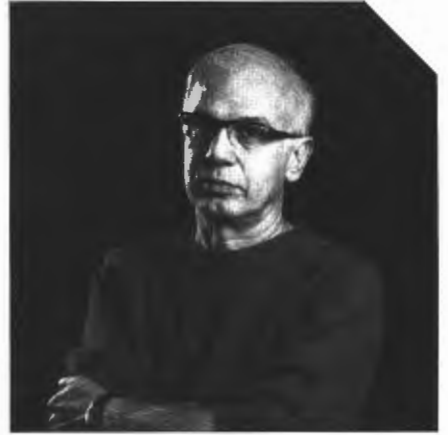
۱۳۶۰، قزوین

عکاس، فارغ‌التحصیل کارشناسی مرمت و احیای بناهای تاریخی، دانشجوی کارشناسی شد عکاسی دانشگاه هنر

تهران، خیابان سنایی، ۱۳۹۹

عکاسی را هم‌زمان با گذراندن دوره فیلمسازی در سال ۱۳۸۱ در انجمن سینمای جوانان قزوین آغاز کرد. بازگشت و تاریخ طبیعی زوال از جمله نمایشگاه‌های انفرادی رحیمزاده در این سال‌هاست و همچنین نمایشگاه گروهی عکس منظر در گالری هیتا (۱۳۹۵) را انتخاب و گردآوری کرده است. مستند هنری گرایش مورد علاقه او در عکاسی است و در غالب آثارش به رابطه انسان و پیرامونش توجه دارد. در این سال‌ها در جشنواره‌ها و نمایشگاه‌های گروهی بسیاری شرکت داشته و جوایزی را هم کسب کرده است. برگزاری نمایشگاه‌های ۴۰ زن هنرمند ایرانی (بروکسل، ورشو و آتن)، اپیزود یک (گالری محسن)، چشم‌اندازهای پیش رو (گالری راه ابریشم)، استعدادهای ای جی ۱۳۹۸ و ده روز با عکاسان (خانه هنرمندان ایران) از جمله فعالیت‌های او در حوزه عکاسی است. او همچنین دبیری عکس مجلات ادبی داستان همشهری (۱۳۹۴-۱۳۹۷)، ناداستان، سان و رود را در کارنامه کاری خود دارد.

آرمنیان استپانیان

۱۳۳۵، آبادان

عکاس، فارغ‌التحصیل کارشناسی گرافیک از دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران

بدون عنوان، خیابان طالقانی، چهارراه شهید نجات‌اللهی، ۱۳۹۸

علاقه استپانیان به عکس‌های تاریخی و تحصیل او در رشته گرافیک منجر به خلق فتوکولاژهایی شد که شاخصه اصلی آثار او به شمار می‌آیند. عکس‌های قدیمی، تصاویر خانوادگی ناشناس، مکان‌های نامعلوم، تبلیغات قدیمی، فیلم‌ها و کارت‌پستال‌های ساده مواد اولیه بیشتر آثار او را تشکیل می‌دهند.

استپانیان مقالاتی درباره تاریخ عکاسی ایران به ویژه عکاسی قاجار نوشته و یکی از مجموعه‌داران عکس‌های دوره قاجار به حساب می‌آید. او همچنین به عنوان استاد مدعو رشته عکاسی با دانشگاه‌های تهران، الزهراء، آزاد اسلامی و علم و فرهنگ همکاری داشته است. او چندین نمایشگاه انفرادی در گالری‌های سیحون، راه ابریشم، هما و اعتماد برگزار کرده و آثارش در نمایشگاه‌های گروهی در ایران، فرانسه، امریکا، کانادا، یونان، هند، آلمان و اتریش به نمایش درآمده است. عکس‌های او ضمن دریافت جوایز گوناگون در معتبرترین حراجی‌های آثار هنری در دنیا نظیر کریستیز، ساتبیز، بونامز و تجن به فروش رسیده است. علاوه بر این‌ها کتاب کلیساهای ارمنیان تهران از آثار اوست که در سال ۱۳۸۸ به چاپ رسیده است.

پویاکاظمی

۱۳۷۷، اصفهان

عکاس، فارغ التحصیل کارشناسی عکاسی از دانشکده هنر تهران

▲ از مجموعه بازسازی، ۱۳۹۸

با ورود به دانشگاه در سال ۱۳۹۵ به فعالیت در حوزه عکاسی پرداخت. پس از تجربه رویکردهای مختلف عکاسی در نهایت به شکلی از عکاسی مستند (در زمینه معاصر آن) روی آورد. از عمده فعالیت‌های او می‌توان به سردبیری شماره دهم و یازدهم نشریه کالوتیپ (نشریه تخصصی عکس دانشگاه هنر) و حضور در شورای سردبیری شماره دوازدهم این نشریه اشاره کرد. علاوه بر این، کاظمی در کارگاه مشترک دو شهر تهران - دورتموند و نمایشگاه گروهی تجربه شهر شرکت داشته است.

